

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések 's előléptetések; a' tud. egyetemi könyvnyomó intézetnél igazgatói hivatalra csődület; Batthyány Fülöp hg jóltevése; különféle; új évi pesti fiók-vásár, Egerben az újévi köszöntések megszüntetve, a' gyorskocsizási vonal terjedése hazánkban, időjóslat, lombardi koronázás 's olasz testőrség, pesti új sétányra előkészület, 's a' t.; a' bécsi jan. 5iki nagy sorshuzás főnyertesei; hangszegyesületi táncvizgató; 's a' t.) Portugália (radical hatósági választások.) Spanyolország (az új ministerséget haldoklani hírlik; a' trónkövetelő ismét mozogni kezd; Calatrava nyilatkozata az együttműködés iránt; a' királyné juntát alakít papságjavítási indítványra, 's a' t.) Anglia (Russell beszéde Alsó-Canada ügyében; statisztikai jegyzetek Canadáról; O' Connell beteg; 's a' t.) Franciaország (követkamrai munkálatok; Korell 's Wolowszky az orvosi gyakorlattól eltérve; a' belga határszélre nem küld katonaságot a' kormány, 's a' t.) Németország. Amerika (az elnök ülésnyitó beszéde; 's a' t.) Olaszország. Pénzkelet. Dunavizitálás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Ó es. 's ap. kir. fősége f. e. jan. 2iki határozatában Lonovich József esanádi püspököt nagyvárad kerületi iskola-igazgatóvá; a' kalocsai székes káptalammal Vagner Ferencz sz. Pál bácsi prépostját úrkano-nokká; Girk György székes-káptalani főesperest bácsi sz. Pál prépost-jává; Rein Jakab bácsi főesperest székeskáptalani főesperessé; 's Nehiba János tiszai főesperest bácsi főesperessé nevezni méltóztatott.

Ó es. 's ap. kir. fősége a' kir. tud. egyetemi könyvnyomó inté-zethez igazgatót szándékozván nevezni, a' folyamodók mart. utolsó nap-jáig nyújthatják be kérelveiket. Ez állomással 1200 forintnyi díj, lakás az intézeti épületben, 12 öl tűzifa 's 30 font viaszgyertya leend kapcsolatban.

K ö r m e n d, jan. 5én. Németújvári Batthyány Fülöp hg számtalan jótéteményit, mellyekkel részint az egész polgárságot, részint tűzvész által koldusbotra jutott egyes polgárokat tetéze 's maig is boldogít, nem képes szóval eléggé meghálálni városunk. Nem említvén az 1805. 1809. 1816. 1826. 1827. 's 1834. években lángok által véginségre jutot-tak fölsejleszt 807.700 fal-, 22.500 cseréptéglával 's 15.401 váltó for-inttal; elhallgatván azt is, miszerint iparemelésül boltnyitási, díj nélkü-li borbehozási szabadsággal 's téglavetővel ajándékozta meg a' várost, csak azon egy 's legnagyobb kegyességét tartjuk említendőnek ő hgsége részirül, melly szerint arcképét Körmend számára megküldeni, 's annak a' tanácssteremben fölfüggesztését megengedni méltóztatott. Az érintett arcképet minden külföldi nélkül, de annál nagyobb erkölcsi belérzettel függeszték helyére mult évi dec. 20án, melly alkalomkor Babos József városi rendes bíró, Leithner Andor beltanácsos és Szijártó Ferencz ügyvéd velős beszédekkel magasíták az ünnepély díszét. Szerencsés földesur az, ki nem lépven át földesuri jogait, alatuvalóinak nemcsak zajos költséges pörvitel nélkül kiszolgáltatja törvényes igazsáikat, hanem irántok kegyes atya is tud lenni; 's viszont szerencsés alattvaló az, ki földesurában nemcsak az urat, hanem az atyát is tisztelheti! Ilyennek isméri 's vallja Batthyány Fülöp hg az egész magyar haza előtt Körmend polgársága, 's ugyanezért élni, még pedig örökre élni fog ő hgsége Körmend város évkönyveiben, valamint számos hazafi tettei 's adakozási által az egész magyar Hazájában.

KÜLÖNFÉLE: Dunánk jégpánczélat annyira megacézoló a' folyto-nos erős hideg, hogy ha göröngyei elegyenlítettnek, nemcsak emberek, hanem barmok is járhatnak bizton teherrel minden veszély nélkül rajta. E' szabad közlekedés igen megeléjendítendő a' két fővárost, 's tanusítandja azon némelyektől hinni nem akart körülményt, hogy nemcsak egy, de három állandó hid is elkelve két testvér fővárosunk közt; most ugyan is három helyen járnak a' Dunán, 's mind a' három helyen olly sűrűn hullá-mzanak egymás mellett az emberek, hogy a' kitérés és kisiklás teljes mértékben elfoglalja mindenki figyelmét; pedig még azon körülményt is fontolatra szükség itt vennünk, hogy számos ember, sőt mondhatni, igen számos, irtózik a' jegen főkép a' hoporesos jegenjárástól 's inkább hon marad, mit bizonyára nem eselekednék, ha hidon mehete, vagy épen három közül a' legkényelmesebet választhatná. — Új évi fiók-vásárunk igen léhan ütött ki ezuttal, részint a' Duna-zajlás által megakasztott közlekedés miatt hazánk dunántuli részével, 's részint december fogytán olvadás 's ismét rögtön fagytól majd járhatlanokká lett országutaink miatt. Valamint te-hát kevés árut szállíthattak föl természetünk, ugy vevő sem igen talál-kozott, 's csupán gyapjúnak, repeze-olajnak 's leginkább aszalt szilvának volt némi kelete; több azonban, jan. 5—6ika körül még is érkeztek némi nagyobb megrendelések, főleg az említett hazai termékekre, még pedig nem épen nyomasztó áron. A' legfinomabb gyapjút ugyanis két pengő forinttal drágábban fizették, mint a' mult novemberi vásárkor, a' rozszabb minőségű ellenben silányabb áron kelt 's ugy is csak kisebb mennyisé-gekben talált vevőre. Az aszalt szilva ára igen fölment, 's majd az egész földhalmozott mennyiség elkelt; a' vevők külföldiek valának, 's törköly pálinkájoknak kellemes zamatot szándékoznak adni a' vásárlott aszuszilvá-val. A' hizott sertések igen drágák, ha tekintetbe vesszük az ország szerte bőven gyümölesözött szaporán fizető tengerinek rendkívüli olcsóságát. Által-jában véve, megmázaslyán az eleven sertést, fontját 16—18 váltó xrijá-val számítják; reménylhetni azonban, miszerint a' mindenféle megnyílt kényelmes közlekedés esőkkenteni fogja e' tulfeszített árszabást. A' víz már általányosan apad ugyan; de Budán a' viziváros majd minden Dunához közel eső utazójt 2—három lányi magosságra jég fűdi, mellynek föl-vágatása töméredek költségbe kerül, 's csak annak meggondolása által lesz tűrhetőbbé e' kedvetlen körülmény, hogy szegény kenyér- 's pénztelen embertársainknak utat nyitott némi élelemkeresésre, mire e' szigorú hideg-ben rendkívül szükségök van, hogy tilalmas utakra ne kényszerüljenek térni. — Eger is követé a' nem rég reánk köszöntött új év alkalmakor hazánk több városának üdvös példáját, 's a' helybeli Casino fölszólítá-sára az új évi köszöntési barangolás helyett pénzt gyűjté tetszés szerinti adakozásokbul, az ekint bejött nevezetes mennyiséggel az utazavilágítási pénztárt gyarapítván. — Ambár hazánk országutai jobbadán elhagyott álla-

potban sýnlenek, 's rendes készületű ut sok vidéken majd olly ritka mint a' fe-hérholló, e' miatt pedig a' közlekedést az év ugyszólván nagyobb szakában nyomasztó bilincs terheli, egy pesti munkás kereskedő több lelkes társsal egyesülten még is szerencsés volt hazánk nagyobb részét gyorsutazási sikerült vállalattal közelébb érintésbe hozhatni egymással. E' társaság kocsijai most már következő renddel indulnak Pestről Rottenbiller-házbul a' ref. sz. egyház mellett: minden kedden 's pénteken, Székes-Fehér-váron át Veszprém, N. Kanizsa, Varazsd, Zágráb, Károlyváros 's Fiume felé Triestbe; vasárnap és szerdán, Gyöngyös, Miskolcz, Kassa 's Eperjes felé Lembergbe, szerdán és szombaton, Keekemét, Szeged, N. Sz. Miklós felé Temesvárra; pénteken, Debreczen, Nagyvárad, Kolozsvár felé N. Sze-benbe; esütörtökön, Vác, Losoncz, Rozsnyó, Kassa, Igló, Lőse felé Késmárkba. Rövid idő mulva még kiterjedtebb leend e' vállolat; Beszter-czebányán ugyanis több kereskedő egyesült gyorsutazási vonal-nyitásra Losonczrul Selmecz- 's Körmöczbánya felé Beszterezebányán keresztül Rozenbergaig 's onnan Biliczig; a' közlekedés hetenkint kétszer fog megtörténni 's célja: könnyebb érintkezésbe jöhetni a' nagyhirű borosz-lai gyapjувásárral. Ezenkül egy temesvári kereskedő Temesvárról Lugos 's N. Szeben felé egész Brassóig szándékozik gyorsutazási vonalt léte-síteni. E' számos gyorsutazási intézet, párosulva hullámhasító gőzösinkkel, már nagy hézagot töltenek ki szükségünk óriási tábláján, 's nemzeti ipar-üzésünk már csak vasúra, gőzkocsikra 's még némely szükségesekre várakozik, hogy büszke öntudattal versenypályára léphessen az általányos európai emelkedéssel. — Az ismét boroszlai időjós, kinek már több, nagy részint teljesült jóslatát közöltük olvasóinkkal, január február 's martzius-ról ilyen nyilatkozik: A' két első hónap hideg lesz, de némelykor, mi-dőn nem is fogjuk reményleni, rögtön olvadni fog, többnyire vihar 's hóföregteteg közt. A' légváltozás igen észrevehető lesz; dermesztő fagyot 24 óra alatt tavaszi langy szellő fogja követni. Martzius kellemes leend. Leginkább keleti szél fog uralkodni, 's így ez évnegyedet nem mondhat-juk épen rendkívül kellemetlennek. — Bécsi magányos tudósítások sze-rint több udv. tisztviselő Majlandba utazott, a' lombardi koronázás iránt szükséges rendelkezéseket teendő. Az új olasz testőrséghez már megkezdék a' beiratást és számos legfőbb rangú olasz család ajánlja e' célra gyer-mekit. E' testőrség minden egyes tagja tulajdon erszényéből köteles ma-gát ruházni 's tartani. Egyébiránt e' testőrség Olaszországban fog maradni, 's az alkirály udvarához tartozni; különösen említendő még az, hogy min-den tagja csak egyenruhában 's szolgálatban katona, hadnagy ranggal. — Bécsben a' es. kir. József akademián legközelebb mult iskolaévben, kö-vetkező hazánkiai nyertek orvosi, sebészi vagy szülészki koszorut: Her-degen Eduard Jásztelekrül; Jancsa Ignác Deliblatbul (Bánságban); Spiesz Konstantin Zimonybul. — Ismét egy régi ohajtás nem sokára megtörtéendő teljesülésének örvendhettek fővárosunk lakosai; ugyanis a' Leopold város 's új épület közti téren közszétányt szándék készíttetni. E' hasznos 's még inkább kellemes vállolatot először Vagner Sándor tárnokszéki jegyző pön-díté meg, 's már eddig 20 ezer forint gyűlt össze, melly mennyiséget a' már annyi szepet teremtett szepítő biztosság alkalmasint tetemes áldozattal szapo-rítandja. — Kőszegen már több év óta hasznos sikerrel létez betegápoló intézet, melly valláskülönbség nélkül részesít orvoslásban minden szü-kölködő szegényt. Az intézet csupán jótékony adakozásokbul tartván főn magát, legközelebb szép segélyt kapott a' sopronyi játékszin-igazgató munkás részvéte által, ki társasága öt tagjával különösen e' célbul Kőszegre utazván, ott egyesülve a' többi szükséges személyesítővel, köztetszéssel fogadott szini mutatványt adott, melly 888 ft. 5 kr. váltóval gyümölesö-zött az Intézetnek. —

A' jan. 5d. Bécsben véghez ment sorshuzás fő nyertesei: 89,104 számú sors nyert 200,000 ft. vezban; 80,067 számú sors nyert 100,000 ft; 136,546 sz. sors nyert 60,000 ft; 123,301 sz. sors nyert 30,000 ft; 40,425 sz. sors nyert 20,000 ft. 28,375 sz. s. ny. 15,000 for; 110,073 sz. s. ny. 10,000 ft. 60,504 sz. s. ny. 10,000 ft; 179,325 sz. s. ny. 10,000 ft; 90,500 sz. s. ny. 6000 ft; 117,421 sz. s. ny. 5000 ft; 186,873 sz. s. ny. 5000 ft; 6504 sz. s. ny. 4000 ft; 43,691 sz. s. ny. 3000 ft; 19,038 sz. s. nyert 2000 ft.

A' pest-buda i hangász-egyesület vasárnap jan. 14kén nagy ál-orezás táncmulatságot ad, alappénze szaporítására, Pesten a' városi redut-teremekben. Bémeneti díj előre váltva 48 kr. estve a' pénztárnál 1 ft. ezüstben.

P O R T U G Á L I A.

„City of Londonderry“ gőzös dec. 20ikaig terjedő híreket hozott Lissabonbul. A' fővárosi hatóságkamra részire a' választások már bevé-gezvék a' most folyó évre. Soha hevesb radical egyesületet nem lehetett volna összeszedni. A' gazdagabb osztálytul pártolt minden jelölt, ki mér-séki párthoz szítás gyanujában volt, kímélelenül elmellőztették. A' minis-terek igen elégtelének e' következménnyel. — A' cortes egyik legkö-zelebb ülésében a' pénzügyminister azt nyilatkoztá, hogy lelépend, ha minden indítványát el nem fogadja a' cortes.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

Madridi dec. 20iki hír szerint ott az új ministerség tartósságában nem igen vélnek bizhatni. Az a' követ 's Calatrava, a' tulzó szabad-elmű párt feje gyakran e' veznek egymással, 's Cordova tábornok, ki most e' párthoz lé' szítani, naponkint népszerűbb kezd lenni; a'

francia követ nőtül ellenben szüntelen az udvarban forogtak s általános hírek szerint igen mély kegyébe jutának a királynénak. Mivel Ofaliának miniszterelnökké neveztetése által egyik kormányitoknokság megürült, vélik, hogy a kormányzó királyné Zea Bermudez urat, kit VII Ferdinand Ofalia gr. helyettesévé nevezte ki végintézetében, azonnal Madridba fogja idéztetni e hivatal-elfogadásra. A trónkövetelő dec. fogytán szemlét tartva néhány zászlóalj fölött, ezt a carlospártiak indulási készüléknek nevezgetik a főváros ellen. Cabrera Saragossához közelite, de megtámadás nélkül azonnal ismét visszavonult. A fölösztatott angol segédsapat harcra még mindig San Sebastianban tartózkodnak; az angol követ mindent elkövet a spanyol kormánytól követeléseik legalább egy részbeni kielégítése iránt, hogy mégis végre visszatérhessenek hazájokba. A dzsidások mindazáltal alkalmasint ismét spanyol szolgálatba lépnek.

A trónkövetelő végre csakugyan mégis megújíja a hosszas vesztéglést Amurrióban s dec. 22-ikén Ordunába tevő át fő hadszállását, Garcia tábornok pedig ugyanazon napon az új hadszállítvány első osztályával Lodiobul megindult s Castiliát szándékozik megtámadni. Utóbbi, dec. 26-iki levél Bayonnebul e tárgyban ezt írja: „A carlosi sereg egy része átment Ebro folyamon s erős állást foglalt Castiliában. A katonák ruhával s egyéb szükségességgel jól ellátva; rendeltetésük azonban még bizonyosan nem tudhatni. Narvaez tábornokot mindenképen akadályozni törekszenek munkálatiban a carlos-párti guerilla-csoportok elamnyira, hogy csak legnagyobb erőlködéssel képes előmozdítani a reá bízott új tartalék-sereg-alakítást.

Legújabb madridi hírek szerint az alig összeállott miniszterséget már ismét bomladozás fenyegeti, s Espartero tábornokon kívül, ki megtartani szándékozik a hadi tárczát, az egész miniszterség megújuland, mellynek jövődj tagjaiul többi közt Torneo grófot s Martinez de la Rosa urakat is emlegetik. Ugyan e hírek Cordova tábornokot éjszaki főparancsnokká s navarrai alkirályvá teszik. Calatrava az Eco del Comercioában megczáfolni törekszik Martinez de la Rosa azon okait, mellyeknél fogvást az a cortesben állítja, hogy a francia kormány visszavoná a spanyol határszélekről az együttműködésre szánt francia sereget, s azt vitatja, hogy nem a la granjai zendület miatt maradt el az ohajtott együttműködés, hanem azért, mivel a tuileriák kabinetje soha nem tudott az iránt magával megegyezni, különösen pedig Lajos Fülöp mindig idegenkedett katonaszállítástól Spanyolországba; egyébiránt azonban tökéletesen egyértelműleg nyilatkozik Martinez de la Rosával Calatrava s ő is azoni meggyőződését jelenti, hogy a négyesszövetségi szerződés csakugyan együttműködésre kötelezi Franciaországot. — A papságjavítási corteshatározatot félrevető rendeletében, többi közt ezeket mondja a kormányzó királyné: „A papságjavítási határozatot nem hagyhatom ugyan helyben; de következőket parancsolok mint kormányzó királyné: 1) Junta nevezessék, most említett elvek szerint kidolgozására a papságjavítási törvénynek; 2) E juttával minden a kormány hatalmában levő s e tárgyat érdeklő oklevél közölteni fog; tagjai pedig egy érsek, egy püspök s két követ leend. — Carlosi lapok sokat dícsékvének a trónkövetelő fényes hadával, melly ismét Castiliába vala nyomulandó, s ime most küldt, hogy az egész roppant sereg alig menend 4500 harcossra, kik jól föl vannak ugyan öltözve; de rendezetük módjól rosz. Villareal nem fogadja el a parancsnokságot e magasztalt sereg fölött, lehet, hogy majd Gomez nyerend el azt, ha csakugyan végkép kibékül vele a trónkövetelő.

A N G L I A.

Visszatérőleg az alsóház érdekes vitáira Alsó-Canada ügyében, Russell J. I. beszéde főpontjait érintjük, mellyel Leader aggságit elosztani törekvők: „Én mondá többi közt, a ház ülését febr. 15-öje helyett január 16-áig nem azért kívánám elhalasztani, mintha rögtön veszélyhárító segélyhez nyulást tartanék szükségesnek, hanem, mivel az alatt hétrül hétre érkezhettek újabb tudósítások s egy nyomos hírt kaptunk is már, mellynek következtében ellenkeznek e ház rendezetével s haza alkotmányával, öt hétnyi hosszú időre elhalasztani a parlamentet a nélkül, hogy ez előbb megegyezését nyilváníthatná a kormánytul e tárgyban követett politikai intézkedés iránt. Igen sajnálom kell azon hangot, melly a mai beszédek némelyikében uralkodott. Ha Canada bir joggal elválást követelni, mint némelyek erősíteni törekszenek, miért nem állhának ez ország egyéb részei is elő hasonló kívánattal? Tegyük föl például: Skótzia nem akar uralkodót hannoverai házból s mi megtagadjuk tőle ellenkező kívánattal; ugyan van e ezért Skótzianak joga uniófölbontást sürgetni? Ha erre igennel válaszolunk, úgy rövid idő múlva minden társulati rendviszony megszakadna. Ha Anglia, engedve Canada kívánatának elkerülni törekednek a polgárháborút, ő fölsége alattvalói közül számosan ótalom nélkül maradnának Canadában, s élet-s vagyonszerzési veszélynek maradnának kitétetve. (Halljuk!) Nem hallánk e ez éjjel, nem canadától vagy külföldtől, hanem egyik tagjátul e háznak, örömmilatkozást a brit sereg vesztéséig, s minden nyilvános és magányos vagyon előrelátható megsemmíttetését; olly vagyonot: mit angol törvények kezessége és szentesítése alatt kaptak Canadában tulajdonul a gyarmatosak? (Halljuk!). Állítás szerint az itteni kérdés egészen ahoz hasonlít, mellyből az északamerikai függetlenségi háboru születék. Ellenben én azt állítom, miszerint a két kérdés lényegesen különbözik egymástól, s reményem, a siker is különböző leend. Amerika kész volt részével pótolni a kormányzati költséget; de megtagadta a parlamenttől azon jogot, hogy megegyezése nélkül a bélyegtörvényt divatba hozhassa tartományiban. Van-e Canadában hasonló eset? Az alsó-canadai alkotmány 1791ben lépett életbe, s neptül választható saját törvényhozó testtel ajándékozták meg a gyarmat. Anglia nem törekvők adoztatni a canadaiakat, hanem e joggyakorlatot s adójokrul rendelkez-

hetést a nép tulajdon parlamentjére biza. (Halljuk!) De a canadaiak törvényhozó tanácsukat is épen úgy kívánák választhatóvá tenni mint a követ v. gyűlésházat, s ezenkül minden statusisztet kényük szerint hivatalatul megfoszthatóvá. Mivel e kívánatjokat nem lehetett megadniuk, megtagadák tőlünk az adót s megakaszták az országos erőmű mozdulatit. Ő felsége miniszterei e szerint esupán védelműleg viselék magukat Alsó-Canada irányában. Azonban, ha minden tőlünk követelt változtatáshoz egyezsünk adnók is, az még nem biztosítaná a gyarmat nyugalmát s egyetértését. Anglia mostani helyzete Canadához s az, mellyben Amerikához állott, egészen különbözők egymástul. Midőn a mult parlament ülésében keresztül mentek az ismért törvényhatározatok, nem engedék magannak semmi határozott jóslatot; reményemet fejezém ki mindazáltal, jó következményeik iránt, noha talán eleinte csekély s mulékony ellenszegülést támaszthatnának. Most, midőn megkezdék az ellen-szegülést, épen nem érzek aggságot következménye iránt. Megvallom ugyan, miszerint a brit hatalom azon gyarmatban a nemzet világos akaratja ellen, sokáig ön nem fogja magát tarthatni (Halljuk! néhány radical követ részirül); de nem hiszem, hogy a canadai nép rosz indulatot táplálna keblében Anglia ellen. Én a most támadott ellenszegülést mesterkélési szüleménynek tartom. (Tetszés az ellenzési oldalon.) Ha ez ellen-szegülést böcsületes eszközökkel megszüntethetjük, nem látom át, mért nem maradhatna meg Anglia fölsége alatt Canada, melly törvénygyakorlata ellen nem panaszkodhatik, mihelyt ezen izgatás megszünend. (Halljuk!) Mindenek daczára, mik három év óta történtek, nem tartom szükségesnek s nem is reményem megtörténendőnek Canada elvadását az anyaországtul. Ha északamerikai gyarmatink függetlenséget ohajtnak, némely ellenséges indulatu külhatalmak, mellyek mindenkép erőnköt gyöngíteni s hatalmukat esökkenteni törekszenek, ellenünk ezélba vett vállalatiktól nehezen fognak elretenni, mostani engedékeny bánásmódunkat látván. Lehetőnek mondák azon esetet, hogy idegen hatalmak vegyüldenék e esatába. Ez állítás reám épen semmi hatást nem gyakorol. (Tetszés az ellenzési oldalon.) A harc még most nem is gyanítható véget fog ugyan érteni, s külhatalmak is járulhatnak fegyveres erővel hozzá; de ha Anglia félénk, kislelkü hangon szóland; (Halljuk!) ha azokat föláldozzuk, kik ótalmat várnak tőlünk, s a brit alattvalókat, kik mindig hű ragaszkodással viseltének irántunk, katonáinkat visszahuzva kíméletlenül ellenség dühének áldozzuk föl; ha mondom, gyalázatos gyáva bánásmódhoz nyulnánk, magunk szólítók föl ellenünk támadásra a külhatalmakat, s alkalmat adnánk nekik imigy szólhatásra: „Nézétek a nagy brit nemzetet! miután annyi dicsőséget nyert harciban s jóléteit békenapjaiban, most egyik saját gyarmata irányában gyalázattal kénytelen elvonulni a harcztérre! A világ minden esetre azt gondolná, hogy a sokáig világitott nap felhők mögé rejtezik. (Halljuk!) Ha azon hang, melly szomorúságomra többen szólának, ma e házbán általányosan uralkodóvá lenne, vagy pedig mi több, az egész országban, úgy az valóban káros következményeket vonna maga után, mint bármely canadai zendület. (Hangos tetszés az ellenzési részen.) Ha már magunk összeesküszünk bukásunkra s lealáztatásunkra, ám vesszenek el akkor bizvást canadai tartományink, s még arra sem lesz szükség, hogy azért tanácskozára gyűljön össze a parlament. — Harvey egészen egyértelműleg szóla ezután Leaderrel.

Canadában jobbadán az egész ellenzési sajtót elnyomá ugyan a kormány; de mégis montreali lapok is majd egyértelműleg állítják, miszerint Papineau s O'Callaghan parancsi alatt mintegy hat ezer harcoss áll fegyverben, s így csakugyan nem igen adhatni némely tory lapoknak hitelt, mellyek kétségbeesettnek mondják a zendületi pártot. Nov. 26-án Belle-Rivièreben három színű zászló tüzetvén ki, számos fegyveres francia csoportult össze körülte, s a tartomány egyéb részeiben is élénkül fegyverkezik a nép. Montrealban naponkint növekszik a rémülés, s már mindenütt védtorlaszokat (Schutz-barricade) emelnek az utcákon, a kapuk nagyobb részét pedig befalazák, s a hatóság önkényteseket szólita föl a város védelmére. Az elkeserültség legfőbb fokra hágott már a két párt közt; a kormánypártiak ugyanis fölguytatni parancsolak valamennyi föllázadt helységet, ezek lakosi pedig minden királypártit kinos halállal fenyegetnek. Számos elfogatás történt ugyan már; de a legnevezetesh foglyok az egyesült statusokba illantak el, honnan már több ezer puskát csempéztek Canadába vajás hordókban. Még a kormánypártiak közt is nyugtalanító forrongás uralkodik. A M. Post Cambridge, vagy ha ez nem akarna menni, tehát Wellington hget kívánja Canadába küldetni alkirályul, a lázadást fékezni. — O'Connell már két iratot intéze megbízóihoz a szegényi törvény ügyében, mellynek leginkább azon két pontját gáncsolja, melly szerint pap ne viselhessen szegényi gondviselőséget, s a bérlőkre több rovassék szegényi adó-fizetésül, mint a földbirtokosakra. — A london-birminghami vasuton erősen dolgoznak, s a legroszabb állomásokon már szerencsésen túl haladtak munkálatikkal. Reménylik, hogy az egész vonalt f. év. oct. elején meg fogják nyithatni.

A Courier szerint Canadába néhány skót ezredet szándékozik szállítatni a kormány, mivel a néppártiak hatalma folyvást növekszik, noha inkább csatáru s egyéb közelebbi körülményekről erejük iránt, még eddig kimerítő részletes tudósítások nem érkeztek, miknek tökéletes hitelt lehetne adni, mert eddig mind a két párt tulzó színekkel fősí helyzetet. — Canadát 1496ban bizonyos John Cabot bristolai polgár földözé föl. Először 1608ban szállíta gyarmatosakat e tartományba Franciaország, kiktül azt 1626ban az angolok elvevék. Hat év múlva azonban ismét visszaadák, s ezóta egész 1759ig békén bírták a francziák, midőn aztán a quebeci esata után ismét Anglia hatalmába került a gyarmat, s 1791ben alkotmányt kapott az angol kormánytul. Népeisége most egy millióra mehet. — A Standard szerint az ismért tory aláirat ed

dig már 15 ezer font sterlinget gyümölcsözött a szabadelmü választások megpörlésire.

Amerikai lapok a montreali kath. püspök egy iratát közlik a pápához, melyben békefontartásra szólítja föl őket, azon megjegyzéssel, hogy ezt ő nem kül befolyás következtében, hanem lelke sugalmát követve cselekszi, mivel a kormánytól nyilatkozásaért nem kapott semmit s nem is vár semmit. Franciaországban hír szerint önkényesek gyűlnek össze, kik rokonaik (a néppártiak) védelmére Canadába szándékoznak vitorlázni. Bármint kürtöljenek is a kormánylapok a néppárt veszteségéről s gyöngült erejéről, mégis minden oda látszik mutatni, hogy a kormány csakugyan félti fölzendált gyarmatát, melynek elvei több ingerült kebelben találhat részvevő viszhangra. — O' Connell megbetegülvén Dublinban, agyát kénytelen örzeni, s a kézműves-egyesület gyűlésében O' Brien most helyette a fő szóvivő. — Dec. 28-án Londonban a Dawis nevű hajógyárban gyuladás támadt, nagy mennyiségű olaj s gabona martalékja lett a lángoknak, s három a Temzen horgonyzó kereskedő hajó is elégett. A kárt 120 ezer font sterlingre bűcsülik.

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

Francia lapok most kizárólag csak Dupin beszédével foglalják el olvasók figyelmét, s cikkenként sőt soronként taglalgatják ezt. Vélemény-különbség természetesen minden lapban találkozik; de általánosan véve mégis mondhatni, hogy Dupin meglehetősen kielégítette a közvélekedést, mert ügyes szerkezetű beszéde egyes jelentőbb részeit minden párt a maga részére törlekszik kedvezőknek magyaráztatni. A belga határszélen csakugyan ügyelő tábor szándékozik összevonni a kormány. A katonaság Metzben gyűlend össze s oman száz álgyuval a belga határszélhez vonuland. — A National szerint Parisban s több tartományi városban folyvást házkutatásokkal foglaltos a rendőrség, állítólag a múlt decemberi merény miatt; de leginkább azért, hogy némely, Arago megválasztását tárgyozó, iratokat birtokába kerithessen. — Arago Laffite urat ajánlá parisi választóinak. —

A Moniteur dec. 28-iki száma kir. rendeletet közöl, mely Koreff s Wolowsky orvosokat eltiltja tudományuk gyakorlatátul Franciaország határiban. — Montalivet gróf a belminister közvénybaj miatt agyát kénytelen örzeni. — A parisi első folyamodásu törvényszék határozta, hogy Berryer, Genoude, Walsh s Dettement urakat nem vádolhatni az ország nyugalmát zavarni szándéklott összeesküvésről. — Negrier tábornok, ki most parancsnok Constantineben, levelet írt a bonai hatóság-hoz, melyben inté azt, hogy minden embert tartóztasson vissza, ki Constantineben megtelepülés végett ide utazni szándékozik, mivel már a Constantinebe valósággal megérkezettek is első alkalommal visszaküldeni kénytelenülend, nem lévén most még a körülmények településre kedvezők. E hír igen megszorította azon számos európaít, kik már utban voltak a képzelt Eldorado (eszemisom)ország felé. —

A követkamra dec. 29-ikén biztóságot nevez választóírat-szerkesztésre. A kinevezés élénk vita közt ment véghez, mely leginkább a kamatváltozást, algieri kérdést, közbozsánat-kiterjesztést s a külviszonyok helyzetét tárgyozá. Jelesül Thiers tábornok a makacsságbul elítéltekre is kiterjesztetni kíváná a közbozsánatot. Guizot a spanyol ügyeket hozá szőnyegre, mire Amilhau hatalmasul az együttmunkálati rendszer ellen nyilatkozott. Három óraker délután a számadási biztóságot nevezé ki a kamra, s magányos hivatalszobájában fölolvastatván az előleges választóíratú vázlatot, ismét nyilvános ülésre gyűlt össze.

Mult számunkban említett katonamozgalmakról a belga határszélén már a jour. des Débats is közöl némely körülményeket, s többi közt azt nyilvánítja, hogy a porosz királytul érkezett sajátkezűleg írott levél következtében Lajos Fülöp magához hívata a hadministert, s rövidtanakodás után gyors hírnök ez előbbi rendeletet megsemmítő parancsot vitt az illető katonai osztályparancsnokához. Egyébiránt e seregszállításra azért szánta el magát a kormány, mivel a belga s hollandi kormány közt viszonyok kedvetlen fordulatra látszottak hajlani; hihető azonban, hogy az egész ügyet békes tanácskozással döntendi el a német szövetséggyűlés, annyival inkább, mivel Vilmos királynak a pénzszükség istültja a háboru-kezdést.

N É M E T O R S Z Á G.

Göttinga dec. 27-én: Tegnap házrul házra következő nyomtatvány osztattott ki: „A király ő fölsége k. leiratát adjuk polgártársainknak tudomásul. Göttinga dec. 24-én 1837. Göttinga város tanácsa. „Erneszt August isten kegy. hannoverai király s a t. Nem ismértlen előttetek, hogy minap az ottani tud. egyetemnél volt több tanító viselete azon szomorú kénytelenségre juttatott, hogy hathatós rendszabályokhoz kelle nyulnunk. Mennyire sajnáltuk ezt, annyira megvigasztalt az ez alkalommal a göttingai polgárok által nyilvánított alattvalói hűség. Bár soha sem kétkedtünk polgáraink hűségében s innét erősen meg vagyunk győződve, hogy 1831-ben az alattvalónak az uralkodóhoz áldott bizodalma azon városban (mellynek az országglóhához ragaszkodásáról már az ifjuság ott lelt szép éveiben meggyőződünk) az idegen befolyás csak futólag ingatá meg. A göttingai polgárok által akkor nyilvánított alattvalói érzelem csak jótékony befolyást gyakorol atyai szívünkre; azért is minden polgár biztos lehet, hogy jólétük előmozdítását szüntelen szemünk előtt tartandjuk. Gondoskodni fogunk, hogy a fenemlített hét tanító elbozsátatása általi hiány olly módon töltessék be, hogy az által a Georgia Augustia egyetem régi fénye legkevésbbé se esonkíttassék, sőt folytonos növekedésén buzgón iparkodandunk. Meghatalmazzuk a fölebbiek polgártársitoknak tudomásukra juttatni, és kegyelmünket továbbra is fentartjuk irántatok. Hannovera dec. 22-én 1837. Ernest August. Schele G. Göttinga tanácsához. — Beszélük, hogy Dahmann helyébe Leo, Ewald helyébe pedig Rödiger hivatik meg. — Poroszországban a Gazette de France lap eltiltatt

jan. 1838 Itól egy oldalú szerkezete miatt. A pápa beszéde csak dec. 27-én jöve itt keringésbe.

Freiburgban az elbozsátott göttingai tanítók hasznára aláírás nyitattott igen nagy sikerrel. Heidelbergben már régóta kering illy névjegyzék.

München dec. 30-án: A münchen-augsburgi vasutra nézve a dolgok kedvezőleg állanak. Az igazgató tanács és directorium közötti egyenetlenségeket eloszlatták szerencsésen. Az építési kormány Denisre bízott s az építési és költségterv az igazgató tanács s directoriumtól elfogadtattott. Ez építés három helyen kezdetik meg: Münchennél, Augsburgnál és az utvonál közepén.

Göttingából Drezdába vándorlott tanulók, mennyire bizonyítványuk engedé, itt az egyetem tanulói közé fölvetettek. A göttingai száműzött tanítók közül Dahmann, Grimm az idősb, a lipcei egyetemnél nyerneek tanítószéket. — Göttingában a karácson esteje sem a polgárok, sem a tanulók által nem zavartattott meg.

Lipese dec. 21-én: A lipcei tud. egyetemhez következő hivatalos közlemény érkezett: „Ha a göttingai egyetem tanítója közül egyik vagy másik ide jöne; itteni tartózkodásuk ne nehezíttessék s ne gátoltassék, ha mint magányos tanítók akadémiai leczkéket szándékoznának adni, ha csak különös kétség nem támadna, mit felsőbb helyre szükség bejelenteni. Ha göttingai tanulók érkezének Lipésébe, az itteni egyetembe fölvetelők ne tagadtassék meg, ha az 1835 jan. 2-iki rendelet értelmében megkivántató bizonyítványokkal el vannak látva; ellenkező esetben pedig azon rendelet 3-ik cikke értelme szerint előbb a göttingai egyetemmel szükségkép közöltessék a dolog. — Wiesbaden s Mainz között vasútépítési előkészületek tételnek, s hihető, hogy e vasut jövő nyáron kész leend, mint-hogy a kormány már szerződésre lépett a frankfurti, wiesbadeni s mainzi biztósággal.

N É M E T A L F Ö L D.

Brüssel, dec. 28-án. A tanács (felsőház) tegnapi ülésében a külügyek ministere következőleg nyilatkozott a grünenwaldi tárgyban: „Ezen ügy minden esetre főfontosságú, mert itt nem csupán az erdővágatás anyagi érdeke forog fen; ezen favágatás pedig nem történhet meg a biztósított igazgatási jog veszélyeztetése nélkül az egész Luxemburg tartományra nézve. Uraim! én előbbi nyilatkozásom mellett maradok, hogy ezen ügy békés színt ölte magára. Hozzá adhatom, hogy hessenhomburgi tartományi gróf (Luxemburg szövetségszövetség kormányzója) az ügyet a német szövetség gyűlés elibe terjeszté s minden további határozásig jelen állapotban hagyatík meg. Francia- s Angolország, kik a maj. 21-iki egyezést aláírták, megismerék a tárgy fontosságát és siettek, jelét adni jóakaró érzelmöknek. Egyébiránt a többi nagy hatalmakat is béke kívánata látszatik lelkesíteni. Most még csak az van hátra, hogy a németalföldi kormány a favágatás következménye felől a nagyhgségi igazgatóság által világosíttassék fel. Ezen favágatás a maj. 21-iki egyezésnek nyilvános megsértése. Még is egy részről biztósíthatom Önöket, hogy a külszin ellenérol ezen ügy Belgiumra nézve megnyugtatólag fog elintéztetni; de más részről nem állíthatom, hogy a nehézségek végkép eloszlatvák. Most csak azt kell vizsgálnunk: valljon a dolgok jelen állapotjában megváltoztassuk-e határozatunkat a hadsereg küldetésére nézve, vagy pedig a nehézségek végképeni eloszlatásaig mellette maradjunk-e.“ —

A brüsseli journal du Commerce többek közt írja: „Mig a hírlapok a grünenwaldi ügy miatt, mely sem hadi sem politikai, hanem csupán pénzügyi s más kérdésekhez képest igen csekély fontosságú, nagy zajt ütnek, addig a belgiumi, s porosz kormány s a német szövetség közt valódi nyomos és fő politikai fontosságú kérdés hártatott el. Belgium Diestben őrseget s közel a határokhoz Limburg több pontnál elkülönített csapatokat tart. A belgiumi kamra Diest megerősítésére s környékiben védésközök létesítésére pénzt ajánlott. A berlini kabinet először a terv valóditását Poroszország s Német-szövetség elleni harez-üzetenek nyilatkozatá. Azonban öt hónapi alkudozások után a porosz kabinet engedé a belgiumi jognak; hogy t. i. a Limburg környékén felállított védésközök szükségesek mindaddig, mig Holland fegyverben álland s meg nem egyezik a vég-szerződésben; mert a hollandi sergek nappal vagy inkább éjjel a Beverloonál táborozó vagy Diestben őrkdő ezredeket saját laktanyájokban, mint egérkelepezében, megfoghatják. Az ügy mindazáltal legbarátságosabb módon intéztettet el; Poroszország megismeré Belgium jogát, miszerint ez magát megerősítheti, a nélkül, hogy az, ellenséges tettül vétethetnék, s a nélkül, hogy a londoni szerződés pontjai általa megsértetnének.“

A grünenwaldbani favágatás miatt történt meghasonlás, Hollandban nem nagy benyomást okoz. Meg vannak győződve, hogy e tárgy nem sokára elegyenlítettik, mert a jelen körülményben egy hatalom sem fog olly könnyen kardot rántani, kivált csupa favágatási jog miatt; az igaz megütközének először, hogy Belgium olly nagy hadi előkészületeket tön, mely legfőlebb a Holland s Belgium közti végszerződést fogná nehezíteni; mint-hogy Belgium Hollandtól kárpótlást kívánand o rendkívüli hadi készületekért.

A belgiumi követkamrában igen élénk vitás keletkezett a Luxemburg környékén fekvő erdő miatt, melyet a luxemburgi kormány — úgy látszik a német szövetség egyeztetével — erdőszótelleg akart használni. Néhány szónok ezen favágatás által annyira megsértülnek találá a nemzeti méltóság szentségét, hogy sürgeték a ministerséget: küldene hadserget a vészfenyegette helyre. Némelyek úgy hívék, hogy e heveskedés által csak az unalmas tanácskozsásokba kívántak életet önteni; de csalatkoztak, mert, legújabb hírek szerint, nagy hadsereg készítették s némely csapatok már utra is indultak. Azonban reménylhető, hogy e tárgy minden europai esendzavar nélkül mulik el. — A németalföldi folyók annyira földagadiak, hogy a lapok már kárhireket közlenek.

A M E R I K A.

Az ujjorki lapok az elnök beszédét közlik, mellyel dec. 5én a' congressus rendes ülését nyitá meg. A' beszéd azon része, mellyben az egyesült statusok viszonyai az európai hatalmakhoz adatnak elő, következő: „Minden nemzettel békeben élünk s mennyire birodalmunk jogai s becsülete engedik, részéről semmit el nem mulasztandok, intézvényinkhez illő helyzetünk fenntartására. Azon kül politikát, mellyel az egyesült statusok első elnökük vezérlete alatt a' nemzetek családjában helyt foglalának, hiven föntartotuk, azon politikát, t. i. melly abból áll, hogy a' más hatalmakkal közlekedésnél a' magányos életben hasznos elveket alapul teszi, minden esetben igazságot kíván, az ön s idegen igényeket nyíltan s őszintén megfontolja, állandón figyelmeztet az ész okaira, de soha nem enged az erőnek, sem azt nem használja czéljai létesítésére. Ezen politikához szigorú ragaszkodás alig tevé szükségessé a' kormány igazságára hivatkozást oly méltatlanságokért, mellyek felsősége alatt üzettek volna. A' kívánatok legfontosabai, mellyeket az egyesült statusoknak az idegen kormányoktól polgárokra elkövetett méltatlanságokért követelnők kelle, már elődöm által elhárítottak.“ — Továbbá: „Az európai hatalmakkal semmi nehézség sem fordult elő, s a' még függőben levők nem komorítják el az egyetértés szép kilátását, mi állandó ohajtásunk. A' függőben levő körülmények legfontosabika az, melly a' britt kormány az éjszaki határok miatt elégyenlendő. Az egyesült statusok népe valódi sajnálattal nézheti a' végrehajtó hatalomnak felszabad alatti haszontalan fáradozásait annak fenntartásában, mit ama' nemzet sokáig mint kétségessé nem tűrhet, t. i. azon vonalt, melly birtokit az idegen hatalmakétól elvasztja. Az egyesült statusok és szomszéd tartományok határain sok ideig oly természetű volt a' telepedés, hogy a' határok kijegyeztetése nem tartozott az egyesületi kormány elkerülhetlen kötelességi közé. Az idő megváltoztatá még is a' dolgok ezen helyzetét, s a' körülmények jelen állapotjában mind a' két ország érdeke parancsolólag kívánja a' kérdés eldöntését. Nem tölkolhatjuk, hogy, bár bizva a' britt kormány kívánataiban, e' kérdéseket mentül előbb elhatározottnak látni, még is oly távol vagyunk attól, mint valánk 1783ban a' békeszerződés aláírtakor. A' hosszadalmas alkudozások egyetlenegy eredménye azon meggyőződés, hogy egyezési vonalt kell fölvennünk, minthogy lehetetlen a' szerződésben foglaltat megállapítani. Mennyire kívánják az egyesült statusok a' kérdés elhatároztatását, elődöm azon javaslatából kitetszik, miszerint egyezési határvonal állítassék fel a' szerződésbeli helyett, ha az illető statusok megegyeznek. Erre még nem jött válasz. De azalatt is a' britt kormány sürgetőleg felszólított, fordítaná figyelmét e' tárgyra s reményem, válasza nem marad el sokáig. Az általános viszonyok Nagy-britannia és az egyesült statusok között a' legbarátságosabak, s örvendek, ama' kormány őszinte hajlandóságát továbbra is fenntarthatni. E' hajlandóság, meg vagyok győződve, az angol népnél közönségesb, mint bármel mely korszakban. Nem szükség mondanom, milly szívesen viszonyozzák ezt az egyesült statusok kormánya s népe. Azon meggyőződés, milly káros következményeket szül ezen kérdés el nem döntetése s azon bizonyosság, hogy annak végképeni határozatása sokáig nem maradhat el, minélelőbbi s megnyugtató kiegyenlítésre vezet. A' legutolsó ülésben a' két kormány s az egyesült statusok és Maine status közti közleményeket elémutatám.“ — Franciaországról tölbi közt ezt mondja: „Azon kétségköl igaz s állandó véleményünk, hogy a' két ország közti kereskedési viszonyok nagy és kölcsönös jótékonyaságu javításokra képesek, mind inkább nagyobb befolyást nyer Franciaországban, s meg vagyok győződve, hogy azon ország kormánya hajló e' tárgy előmozdítására.“ Orosz-Porosz-Ausztria s Német-országokkal barátságos viszonyukat, s azokkal kereskedés naponkénti terjedését emlité az elnök, tovább pedig így szól: „Spanyolországban még mindig a' polgárháboru dühösködik, melly a' népek iszonyu szenvedéseket, a' külnemzeteknek pedig kellemetlenséget s bajt okoz. Polgáraink követeléseik teljesítettését azon országtól még sokáig nem reménylhetik a' pénztár jelen állapotja miatt, melly hosszadalmas s kimerítő beháborunak szüleménye. A' királynevali egyezkedés következtében megállapított adósság után járandó kamatok utójjára nem fizetettek. Hasonlót várhatunk mindaddig, míg képes lesz országa segédforrásának egy részét külföldi adósságtörlesztésre fordítani. Minthogy elég bizonyítványunk van, miképen Portugália réveiben az egyesült statusok hajótól elkülönző tomapénz vétetik, ennélfogva oct. 11én proclamatio bocsáttatott ki, mellyben, egyezőleg az 1832 maj. 25ki oklevéllel, ezen tett magyaráztatik s mellynek következtében az azon oklevél elfogadása előtt szedett tomapénz a' portugáli hajókra nézve megújítatik. Az elkülönző vámnak a' portugáli termékekkel rakott portugáli hajókra nézve az 1836 jul. 4iki oklevél általi eltörlesztése azon ország kormányának megkeresésére történt s azon hiedelemben, hogy hasonló elkülönző vámnak Portugáliában sem divatozandnak az egyesült statusok ellen. Fáj mondanom, hogy Portugáliában most hasonló vámnak vétetnek az egyesült statusok hajótól s minthogy a' fenemlített oklevél a' végrehajtó hatalmát fel nem ruházta e' tárgyban teljes hatalommal, így a' congressushoz tartozik, e' tárgyra nézve czélszerű törvényt alkotni. Azon elkülönző vámnak ellen illő előadások történtek s jelentetett a' portugáli kormánynak, hogy ha a' vámszedés még tovább így tart, kénytelen lesz az egyesült statusok kormánya visszatörlesztől gondolkozni. Ama' kormány mult sept.berii válasza nem reménylheti a' lemondást oly elvről, melly a' portugáli hajók iránt réveinkben mutatott bánásmóddal s mindazzal, mit joggal várhatánk, oly kevéssé egyezik meg.“ — Elszámolja ezután a' többi európai hatalmakkal barátságos viszonyokat, ezt követi az ázsiai, s a' többi amerikai országokkal állapot fejtegetése. Szól továbbá az elnök az egyesült statusok bel állásáról, s leginkább a' pénz s bank-ügyről és nyilvános földek eladatásáról. Bank-

ügybeni nyilatkozása történhető engedékenységet mutat, mi e' szavaiból világos: „Ha a' congressus többsége más szempontból tekinti az ország jólétét s ha meggyőződik, hogy a' javasolt rendszabályok a' népre nézve el nem fogadhatók, akkor a' congressus bölcsességétől várok helyettök megnyugtató rendszabályokat.“

Az elnök beszédéből következő helyek érdemlenek még köz figyelmet: „1837 jan. 1ső napján a' kincstári maradvány 45,968,523 dollár volt. A' jelen évi összes bevétel, ide értvén a' kiadott kincstárijegyeket is, 23,499,981 dollár, mi a' fentebbivel együtt 69,468,504 dollárt tesz. Ebből az év végével 35,281,361 dollár adatott ki a' congressus által rendelt status-tulajdonítványokra (Appropriationen) és a' 34,187,133 dollárnyi maradvány teendi jövő év jan. 1ső napján a' kincstári mennyiséget. Ezen összeségből 1,085,498 dollár, mint használható s nyilvános czelokra fordítatik. Azon része pedig, melly egy ideig haszonvehetlen lesz, főleg a' statusoknak adatott által s az előbbi létét bankok adósságiból áll. Bővebb részleteket találhatni erről a' kincstári titoknak évi tudósításában.“ — Továbbá a' közfölkdek eladatásáról így szól az elnök: „A' kincstári minister tudósításából láthatják Önök, mik történtek a' közfölkdek eladatási hivatala körében. A' statusfölkdekről rendelkezhetés egy a' legfontosabb foglalatosságok közül, mellyek a' congressusra bizattak. A' lehetőség, hogy az illy terjedelmes földek fölötti jogigényt s ellenörködést a' főkormány számára fentarthatassák, s azon egy időben ugyanazokból egészítő birtokrészeket, a' szövetségi szerződésbe, mint egyenlő jogukat a' régi statusokkal, fölvehessék, igen bölcs s tudós statusfölkdektől is kétségbe vonatott. Mindnyájan rettegtek, hogy visszavonás forrásává leendhetnek, s némel melyek félelmökben bennök a' szövetség későbbi felbomlása esirájít szemlélték. Szerencsénkre a' tapasztalás eléggé megegyezőfőla már az illyes rettegőköldeést. Mindenki, az új, valamint a' régi statusokban meggyőződött, hogy a' földjognak a' közfölkdekre nézve a' szövetségkormányánál kell maradnia, s hogy az illy földek közös tulajdont képezzenek, mikről valamint az újgy a' régi statusok közös hasznára kell rendelkezni. Ezen elvbeni megegyezés az újdon statusok népe részéről tevé oly hajlandóvá a' politikát a' felvételben a' közfölkdek eladatásánál, melly nem épen s egyedül abból áll, hogy mennél több pénzt kapjanak az eladásokból, félre téve minden magasb czelokat.“ — Továbbá: „A' közfölkdekből alakított statusok s territoriumok népessége 1800tól 1830ig 60,000ról 2,300,000 lélekre szaporodott, s az újabb időben az egyesült statusok egész népességének mintegy ötödét tevé. Azóta a' szaporodás nincs oly pontosan feljegyezve, még is az egész lilehető bizonyossággal 3 1/2 millió lélekre becsülhetjük, kilencz statust képezve, kiknek képviselőji az egyesült statusokban a' tanácsház tagjainak harmadát, a' követ háznak pedig majd ötödét teszik. Illy módon alakult egy nagy se reg szabad s független földbirtokos oly gyorsasággal, millyent az emberiség története nem mutathat elő, s e' következmény el van érve a' nélkül hogy a' kormány s polgárok közt későbbi kiegyenlítés fenntartattak volna. Azon rendszer, mellynek védszámnya alatt oly sok halad tökéletesülés felé belsőleg nem lehet rosz, s alkalmi módosítások, visszaélések javítása s a' körülmények szerinti változtatás által, hiszem, jövődöben is bizhatunk benne. Illy terjedelmes érdekek kormányzatánál igen nagy erő fekszik az állandóságban, bár nagy és szembetűnő javításoktól nem menekhetünk, változtassunk addig, míg gyakorlati használatáról éret vizsgálat által nem győződünk meg. A' multak története kezes, hogy e' hasznos szabályokat a' közfölkdekre nézve nem hagyandják figyelem nélkül; s nincs is ok, melly sürgetőleg kényszerítne a' rendszer alapelveinek megátadmatását, vagy hogy maga a' közvélemény az új statusokban gyökeres javításokat ohajtsa. A' közvélemény csak a' módosítások s mellékletek valósítását látszik kívánni, mellyek régi politikánkat hatóságabbá tennék, s új statusunkat szorgalmas és független népséggel töltenék meg.“

OLASZORSZÁG.

A' szentséges pápa beszédét még ugyanazon nap közölteté a' diplomatai karral. A' bibornok minister ez alkalommal következő irományt bocsátott a' követ urakhoz: Quirinal dec. 10én 1837. A' kölni érseknek a' porosz kormány általi tetleges kiűzetése érsekségéből oly ügy, melly közhíren forog. A' szentséges pápát szerfölkött meglepé ez, s mélységes volt a' fájdalom, mellyet apostoli szíve érez miatta. Mennél meggyőződőbb a' szentséges atya, hogy a' szentsék az engedő készség mind azon eszközeit, mellyek a' kath. vallás alapszabályival s tanjával megegyeztetetők, használta, hogy a' porosz kormánynak ürügyöt se szolgáltatasson a' kath. vallás elvei, tekintete és szolgálji ellen valamit elkövetni, annál nagyobb lehet ő szentsége fájdalma, midőn a' fenemlített boldogtalan eseményt meghallá. A' dolgok illy szomorú s váratlan állásában a' szentséges atya, egyedül szent hivatalának parancs-szózatára figyelve, a' szent collegiumot titkos consistoriumba egyesité s mialatt a' fens. gyülekezettel a' kölni érsek kiűzetését érsekségéből tudatá, ünnepelesen emeléföl panaszát azon tett miatt, melly egyzerre az egyház egységét megsérti. A' bibornok minister, a' szentséges atya parancsa teljesítésében kötelesnek éri magát, főméltságtoknak a' pápa beszéde példányait ide mellékelni s kérni egyzer smind hogy azt udvarokkal közöljék. Alulírott bibornok el ez alkalommal s at.

FÉNYKÉLET: Bécs jan. 9ken: 5 petes statuskötél, 100¹/₁₆; 4 petes; 100²/₃₂; 3 petes 79¹/₁₆; — 1834iki 500 for. kölesön: 597²/₃₂; Bécs városi 21¹/₂ petes bankó kötel: 66³/₄ egyetemi s nagy. kam. 2 petes kötelezvény 55¹/₂; Bankrészevény dar. 1382³/₄ p. p.
DUNAVIZÁLATAS: jan. 1jen 12¹/₂ 7⁰/₀ — 2ikén 12¹/₂ 9⁰/₀ — 3ikén 14³/₄ 3⁰/₀ — 4iken 16¹/₂ 0⁰/₀ — 5ikén reggeli 3 órákor 19¹/₂ 0⁰/₀ — reg. 6 ór. 19⁰/₀ 6⁰/₀ — estv. 6 ór. 20⁰/₀ 6⁰/₀ — estv. 9 ór. 20¹/₂ 9⁰/₀ — ejjeli 12 ór. 20³/₄ 0⁰/₀ — 6ikén reg. 3 ór. 20⁵/₈ 9⁰/₀ — reg. 6 ór. 20⁶/₈ 9⁰/₀ — estv. 6 ór. 20³/₄ 0⁰/₀ — estv. 9 ór. 19¹/₂ 0⁰/₀ — éjj. 12 ór. 19¹/₂ 6⁰/₀ — 7ikén reg. 3 ór. 19¹/₂ 0⁰/₀ — reg. 6 ór. 20⁰/₀ 0⁰/₀ — reg. 9 ór. 20²/₄ 6⁰/₀ — 8ikén 19¹/₂ 0⁰/₀ — 9ikén 19¹/₂ 9⁰/₀ — 10ikén 18¹/₂ 11⁰/₀ — 11kén 17¹/₂ 9⁰/₀ — 12kén 17¹/₂ 0⁰/₀ — 13kén 16¹/₂ 0⁰/₀